

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Til alle landets kommuner

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Kontor for Frie Skoler

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR-nr.: 29634750

Kære børne- og ungedirektør

1. juli 2022
Sagsnr.: 22/10092

Børn og unge, der er meddelt opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven), skal inden for kort tid efter deres ankomst have tilbud om undervisning. Dette vil almindeligvis ske ved optagelse i folkeskolen eller en kommunal særlig grundskole. Men disse børn og unge kan ligeledes modtage undervisning på fri- og privatskoler efter lovgivningen herom.

På den baggrund finder Styrelsen for Undervisning og Kvalitet anledning til med vedlagte korte vejledning at henlede kommunernes opmærksomhed på de regler, der gælder for henvisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine til undervisning på fri- og privatskoler. Kommunerne opfordres til at anvende mulighederne i de eksisterende regler for at købe pladser på frie og private grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, herunder finansiere forældrebetalingen. Det skal ske med henblik at udnytte kapaciteten på disse skoler, så de også kan påtage sig en del af opgaven – hvilket de selv har tilkendegivet et positivt ønske om. Der er endvidere mulighed for, at kommunerne indgår overenskomst om at oprette særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever på fri- og privatskoler.

Vejledningen er kun gældende for fordrevne børn og unge fra Ukraine, der er meddelt opholdstilladelse efter særloven. Børn og unge, der opholder sig i Danmark på turistvisum, er ikke omfattet af vejledningen.

På uvm.dk/aktuelt/i-fokus/ukraine opdateres løbende spørgsmål og svar om grundskolers håndtering af situationen som følge af krigen i Ukraine.

Med venlig hilsen

Liz Nymann Lausten
Kontorchef

Vejledning om henvisning til frie og private grundskoler

Generel adgang for undervisningspligtige elever

Fordrevne børn og unge fra Ukraine, der har fået midlertidigt ophold i Danmark i medfør af særloven, er omfattet af folkeskolelovens almindelige regler om elevoptag. Det betyder, at de som udgangspunkt har krav på optagelse i skolen i det distrikt, hvor de bor eller opholder sig, eller i en anden skole, fx en fri eller privat grundskole, som forældrene måtte vælge.¹

Henvisning af undervisningspligtige elever til almindelig undervisning

En kommune kan dog også vælge at indgå aftale med en fri eller privat grundskole om placering af undervisningspligtige børn på den frie eller private skole, der indgår aftale med.² Dette kræver forældrenes samtykke.

Henvisning af elever, der ikke er undervisningspligtige, til 10. klasse

Kommunen kan også henvise unge under 18 år, der ikke er undervisningspligtige, til en fri eller privat grundskoles 10. klassestilbud.³ Frie og private grundskoler har dermed også mulighed for at indgå aftale med en kommune om indskrivning af fordrevne børn og unge fra Ukraine, der aldersmæssigt kan deltage i et 10. klassestilbud, hvis skolen udbyder et sådant tilbud.

Henvisning af undervisningspligtige elever til særligt undervisningstilbud for tosprogede

Frie og private grundskoler kan optage fordrevne børn og unge fra Ukraine med opholdstilladelse i såvel det almindelige undervisningstilbud, som i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede, alt efter hvad der indgås aftale om med kommunen.⁴

Henvisning af en elev til et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede, kan ske når en elevs bopælskommune vurderer, at der er et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, der fordrer en særlig tilrettelagt undervisning, med henblik på at imødekomme elevens behov for sproglig og faglig udvikling.⁵

Det vil sige, at hvis en elevs bopælskommune vurderer, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, kan kommunen henvise en elev til et særligt tilbud om grundskoleundervisning, for at imødekomme elevens behov. Derudover skal behovet for undervisning i dansk som andetsprog være så stort, at det kræver særlig tilrettelagt undervisning, for at imødekomme elevens behov.⁶

¹ Jf. § 36, stk. 2 og 3 i folkeskoleloven.

² Jf. § 22, stk. 1, nr. 3 i folkeskoleloven

³ Jf. § 22, stk. 1 i folkeskoleloven.

⁴ Jf. § 36 g i friskoleloven.

⁵ Jf. § 36 g, stk. 2 i friskoleloven.

⁶ Jf. § 36, stk. 2 i friskoleloven.

Elevens deltagelse i et sådant tilbud ophører når elevens bopælskommune vurderer, at eleven kan deltage i almindelig grundskoleundervisning. Dog kan elev maksimalt deltage i et særligt tilbud i 2 år.⁷

Undervisningen i det særlige tilbud skal ske i særlige modtagelsesklasser, for at efterkomme det særlige behov for sprogstøtte.

Om en elev henvises til dette særlige tilbud, eller det almindelige tilbud, er afhængigt af aftalen mellem skolen og kommunen.

Økonomi

Hvis en elev optages i det almindelige undervisningstilbud har bopælskommunen mulighed for at yde tilskud til dækning af forældrenes egenbetaling til skolen.⁸ Frie og private grundskoler har også mulighed for selvstændigt at bevillige en friplads for skolens egne midler til eleven.

Frie og private grundskoler får tilskud efter, hvor mange elever de har den 5. september i tilskudsåret (tæledagen). Når en forældremyndighedsindehaver eller værge til et barn eller en ung, der er fordrevet fra Ukraine, har fået opholdstilladelse, kan barnet eller den unge indgå i tilskudsgrundlaget og tælles med ved næste tæledag.

Barnet eller den unge skal på tæledagen deltage i det almindelige undervisningstilbud og være CPR-registreret i en bopælskommune.

Uledsagede børn og unge fra Ukraine, der er meddelt opholdstilladelse efter særloven, og som ikke har en forældremyndighedsindehaver eller værge her i landet, indgår ligeledes i tilskudsgrundlaget pr. 5 september, såfremt de er CPR-registreret i en bopælskommune, og på tæledagen indgår i det almindelige undervisningstilbud.

Hvis en elev - med samtykke fra forældrene - henvises til undervisning på en fri eller privat grundskole, skal undervisningen være vederlagsfri for forældrene, idet kommunen skal betale skolepengene for eleven.

I tilfælde hvor elever henvises til et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede elever, skal skolen og kommunen indgå overenskomst om rammer for optagelse af elever, og om kommunens tilskud til dækning af skolens udgifter hermed. Disse tilbud skal finansieres fuldt ud ved kommunale tilskud eller andre indtægter. Der må ikke opkræves forældrebetaling af forældre til elever der deltager i disse tilbud.⁹

⁷ Jf. § 36 g stk. 3 i friskoleloven

⁸ Jf. § 23 i friskoleloven

⁹ Jf. § 36 h i friskoleloven.

Vejledning om henvisning til efterskoler og frie fagskoler

Generel adgang for undervisningspligtige elever

En kommune kan visitere enhver undervisningspligtig elev til en efterskole. Kommunen kan også henvise fordrevne unge fra Ukraine under 18 år, der ikke er undervisningspligtige, til en efterskole eller fri fagskoles 10.-klassestilbud.¹⁰ Efterskoler og frie fagskoler har derved også mulighed for at indgå aftale med en kommune om indskrivning af fordrevne unge fra Ukraine, der aldersmæssigt kan deltage i et 10.-klassestilbud, hvis skolen udbyder et sådant tilbud.

Fordrevne unge fra Ukraine med midlertidig opholdstilladelse, der ikke visiteres af kommunen til en efterskole eller en fri fagskole, og på egen hånd søger om optagelse på en efterskole eller fri fagskole, gør dette på lige fod med andre elever, der søger om optagelse.

Økonomi

Når en uledsaget ung i alderen 14-17 år er blevet visiteret til en kommune, kan den unge visiteres af kommunen til en efterskole eller fri fagskole. I det tilfælde kan kommunen yde tilskud til at dække skolens driftsudgifter for denne elev. Dermed skal eleven ikke stå for egenbetaling af opholdet.¹¹

For fordrevne unge fra Ukraine med opholdstilladelse, der på egen hånd har søgt om optagelse, finder de almindelige tilskudsregler anvendelse. Dermed skal eleven stå for en vis egenbetaling, afhængig af hvilke tilskud eleven opnår.¹²

Dagelever

I tilfælde af at en efterskole ønsker at optage unge fra Ukraine som dagelever, skal et sådant optag godkendes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.¹³

I tilfælde af at en frie fagskole ønsker at optage dagelever i et sådant omfang, at dagelever udgør mere end 15 procent af årselevtallet, skal Styrelsen for Undervisning og Kvalitet godkende dette, for at dagelever ud over de 15 procent skal tælle med i årselevtallet.¹⁴

¹⁰ Se § 22, stk. 1, i folkeskoleloven.

¹¹ Se § 29 b i lov om efterskoler og frie fagskoler.

¹² Se § 11, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

¹³ Se § 12, stk. 2, i bekendtgørelse om tilskud m.v. til efterskoler og frie fagskoler.

¹⁴ Se § 12, stk. 1, i bekendtgørelse om tilskud m.v. til efterskoler og frie fagskoler.